

„Soča“ izhaja vsak petek in velja po pošti prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto f. 4.40
Pol leta 2.20
Četrt leta 1.10

Pri oznanilih in tako tudi pri „poslanicah“ se plačuje za navadno trislopno vrsto:

8 kr. če se tiska 1 krat
7 " " " " 2 "
6 " " " " 3 "

Za večje črke po prostoru

SOČA

Posamezne številke se dobivajo po 8 kr. v tobakarnicah v gosposki ulici blizu „treh kron“, na starem trgu in v nanski ulici ter v Trstu, via Cassarma, 3.

Dopisi naj se blagovoljno pošiljajo uredništvu „Soče“ v Gorici na Travniku 16, I., naročnina pa opravištvu „Soče“ Via della Croce št. 4. II.

Rokopisi se ne vračajo; dopisi na se blagovoljno frankujejo. — Delalcem in drugim nepremožnim se naročnina zniža, ako se oglase pri opravištvu.

Na križ? — Ne!

Veliko se je govorilo o slavnosti podpornega društva v Gorici, ki se je odnesla, in o slovenskih deželnih poslancih, ki o tej zadevi niso stavili interpelacije do visoke vlade. Kaj „Soča“ misli o tem, povedala je v zadnji številki v članku „Naše stališče“. Kaj misli narod v tej zadevi, razvidno je posebno iz dopisa iz Cepovana.

Pripovedalo se nam je, da nekateri rodoljubi bi radi prav jasno izrazili svoje mnenje v tej zadevi s tem, da bi dali deželnim poslancem izrečno nezaupnico. Pomisliti pa je treba pri tem dvoje: ali so poslanci nezaupnico zaslužili in ali je času primerno, da se jim dá, ako so jo zaslužili. Na prvo prašanje odgovoril je poslanec Tonkli v svoji „Izjavi“, odgovoril je poslanec Povše v svojem „Poslanem“, odgovorila je „Soča“ v zadnjem uvodnem članku, odgovoril je narod v svojih dopisih in ustnih izjavah. Vsakdo naj sodi po svoje, mi nočemo usiljevati sodbe, katero smo izrekli, temveč preidemo koj k drugemu prašanju in odgovarjamo nanj: če tudi se nazori in zahteve naroda ne ujemajo v tej zadevi z vedenjem deželnih poslancev, vendar ni primerno, da bi se poslancem dala izrečna nezaupnica, kajti razlika med mišljenjem ljudstva in poslancev je dovolj jasna in zadosti izražena, tako da v tem oziru ni nikakega dvoma, izrečna nezaupnica bi pa imela posledke, katerih si nikakor ne moremo želeti, tako da moramo želeti naj poslanci ostanejo na svojem mestu, če tudi niso pogodili naše želje. Ako damo poslancem izrečno nezaupnico, odpovejo se poslanstvu, ako spoštujejo parlamentarne šege, ali pa ostanejo na svojih mestih, ako se za narodov glas ne zmenijo. Če bi se zadnje zgodilo, bi poslanci zgubili na spoštovanju, katero so do zdaj uživali, in razpor med ljudstvom in njegovi zastopniki bi bil še večji in ako bi potem vendar kaj prosili ali zahtevali v imenu naroda, bi jim vlada odgovorila, da ne zastopajo teženj naroda, ki jim je dal nezaupnico, da torej ne more izpolniti njih tirjatev in prošenj. Ako bi pa poslanci spoštovali parlamentarne šege in bi se vsled nezaupnice poslanstvu odpovedali, potrebne bi bile nove volitve. Treba bi bilo skrbeti za nove poslance, ker dosedaj bi ne uživali več narodovega zaupanja. Ali bi bilo mogoče dobiti namesto dosedanjih deset drugih mož in ali bi bilo mogoče novim možem pri volitvah doseči potrebno večino, je prašanje, na katero se ne dá lahko odgovoriti. Goriški Slovenci vemo, kako sijajno smo zmagali pri lanskih volitvah, vemo pa tudi, koliko truda in zatajevanja so zahtevale one volitve. Sijajnejše nego lansko leto bi gotovo ne mogli zmagati, lahko pa bi sramotno propadli v enem ali drugem volilnem okraju. Ako pa mislimo dosedanje poslance zopet voliti, je nezaupnica neumestna in bi se z novo volitvijo ne strinjala.

Ako bi v resnici samo nove može spravili v zbor, bilo bi s tem delovanje dosedanjih poslancev obsojeno in moralo bi se začeti novo zidanje. Ali to vsakdo priznava, da razen interpelacije, katere poslanci niso stavili, se z drugim njih delovanjem v prid naroda sploh vjemamo. V tem slučaju zadostuje torej, da smo jasno izrazili svoje mnenje in da ne gremo dalje. Ne vemo, neki razlogi so privedli deželne poslance, da so v omenjeni zadevi tako ravnali, kakor je sploh znano, ali to se nam zdi gotova stvar, da poslanci bi bili drugače ravnali, ako bi bili o ljudskem mišljenju natanko podučeni. Niso nam pogodili v eni stvari, ali zaradi tega ne obsojamo jih k politični smrti; vemo, da tudi dober mizar včasih kaj zgreši, ali zaradi tega mu ne moremo dela odvzeti in dati ga drugemu mojstru, ki ni še nič zgrešil, ker ni še nič delal.

Povedali smo si drug drugemu bratovski, kolikor je bilo treba; sprijaznimo se zopet in podajmo si roke v skupno delovanje s trdno nado, da se ne bomo več ločili ni v nazorih ni v dejanjih. Ozka vez nas mora vezati, ako hočemo kaj doseči. Pred vsem pa se moramo varovati, da ne bodo osebne namere naših mož uzrokovale prepira in razpora med narodom, ker to bi napravilo splošno zmešnjavo, ki bi

bila v korist našim sovragom, a narodu v škodo. Z eno besedo: povedali smo si jih dosti, mirujmo, če tudi se je morebiti navdušenost za naše razmere v marsikaterem oziru ohladila in če tudi se je naše prepričanje v kakem oziru premenilo. Našim čutom je dovolj izraza, delajmo dalje na novi podlagi, katero so nam pripravili dogodki zadnjih tednov. Z združenimi močmi premagamo največje ovire; ako se bomo cepili, nam naši nasprotniki sapo zaprejo.

Junaštvo.

Hvalevredna je ona vzbujenost, katere prešinja sedaj slovenski narod po Goriškem. Človek bi moral biti neobčutljiv ali pa bi ne smel živeti v vročem goriškem podnebbju, ako bi ne hotel čutiti srčne bolečine, ko vidi, da se brez povoda in dovoljnega uzroka žali njegov rod. Slovencem pa je dal Bog občutno srce in letos prav tople poletje, zato čutijo prav živo sramoto, ki jim jo dela par nepoklicanih ljudi. Tako splošnega in živega narodnega čuta se ne spominjamo na Goriškem, odkar je uvedena ustava ali odkar so prišla do veljave narodnostna načela. Le en čut prešinja ves narod, čut nevolje, ki mu daje moč, da spoznava sam sebe za to, kar je, tudi v pričo drugih.

Ali ta nevolja nikakor ne sme biti taka, da bi se naši rojaki razvneli in da bi se dali zapeljati k dejanjem, ki bi bila po svojih nasledkih v veliko škodo narodu. Krata moč velja med neomikanimi ljudmi, a nikakor ne med omikanci, ki se morajo pobijati z orožjem duha, z blaženostjo srca in z darovi prosvete. V zadnji številki opominjali smo goriške okoličane, naj se varujejo provokacij od strani odposlanih ljudi, ki iščejo prepira. Razume se po sebi, da naši rojaki se morajo toliko bolj varovati, da ne bodo sami prouzročevali prepira ali da ne bodo dajali povoda k opravičenim pritožbam. To bi bilo za slovensko narodnost sramotno, bi pokončalo kar smo do zdaj z velikim trudom doizdali in bi nam delalo velike zapreke za naše nadaljno delovanje.

Zvedeli smo, da naš glas ni našel povsod odprtih uš in da so nekateri rojaki na svojo roko in po svojem umu zahtevali zadoščenje, kakoršno so si oni kot potrebno mislili narodni stvari. Takih dogodkov ne odobrujemo, ampak jih obsojamo kot nejnauško junaštvo, ki narodu nič ne koristi, mnogo pa škodi.

Vedeti je treba, da težnje slovenskega naroda, dasi po vsem pravične in postavne, mnogim niso po volji. Ker se proti našim zahtevam ne more delati s pravičnimi sredstvi, zato so si izmislili nasprotniki drugo pot: obrekovanje. Naši prijatelji stikajo med slovenskim narodom, kje bi kako resnično ali navidezno slabost našli, da bi jo povedali na takem mestu, kjer nam more škodovati. Če slabosti ne zapazijo, jo morajo izmisliti; ako jo pa zvejo, jo povečajo, po-barvajo, utrdijo ter obesijo na tako mesto, kjer nas vedno straši. O namerovani slavnosti podpornega društva je nekdo brzojavil v „N. fr. Pr.“, da je imela tak program, ki je moral druge narodnosti žaliti. Program ni bil tak, pa vendar razglašja se kot tak in dela se Slovincem škoda. S koliko večjo škodoželjnostjo bodo naši nasprotniki objavljali nereda, ki bi se pri nas godili, in po vsi pravici. Zato prosimo naše rojake, naj bodo previdni in naj se varujejo vsakega nerada, ker to ni lepo in se ne ujema z zahtevami ljudske omike, katere vendar ne moremo odrekati našemu narodu. Junaštvo, da, ali pravo junaštvo o pravem času in na pošten način.

Spoštuj se in spoštovali te bodo.

Izobražen človek ne more sovražiti nobene narodnosti kot take, ker narodnost je naravna in vsakemu človeku lastna. Res je, da nekateri narodi so bolj izobraženi ali bolj mogočni ko drugi, in taki zaslužijo večje spoštovanje ali občudovanje ko drugi, ali te večje cene jim ne daje narodnost, temuč izobraženost, blagostanje. Narodnost je sama po sebi

enake cene pri vseh ljudeh, kakor je človeštvo eno in isto v vseh narodih. Izobraženi narodi si niso po vsem enaki, ampak vsak narod ima svoje prednosti, katerih drugi narodi nimajo v enaki meri; zato so tudi ločijo drug od drugega in vsak je posebno na to ponosen, kar ima v večji meri ko drugi. Slovenski narod je izobražen in sme se proti drugim narodom med drugim tudi s tem ponášati, da je v njem ljudska omika z ozirom na okoliščine, v katerih živi, jako razširjena in visoka. Med Slovenci nahajaš malo ljudi, kateri bi ne znali brati na molitvene knjige, pač pa dobiš prav mnogo priprostih kmetov in rokodelcev, ki prebirajo časnike, kar se pri drugih narodih ne nahaja povsod. Slovenec je ponosen tudi na svojo gostoljubnost, bogaboječnost in sposobnost za vsakovrstne vede in umetnije. Proti tujcu je nekoliko preveč popustljiv in rad poniža sam sebe, da tujca ne žali. Zarad tega in ker so nekateri sosedni narodi po nekaterih svojih ljudeh dosegli višjo omiko, bili so Slovenci po nekaterih nekako prezirani, vendar to se je godilo večinom po nevednih ljudeh, ki niso poznali ni slovenskega jezika ni slovenskega naroda, ali pa ki so imeli sami tako malo dobrega na sebi, da so se mogli vzdrževati le s poniževanjem drugih.

Tudi dandanes se nahajajo še možje, ki mrzijo Slovence, ne vedoč zakaj. Ne vemo, kaj bi rekli o njih. To pa vemo, da njih ravnanje ni lepo; pošten človek ljubi svojo narodnost, ali ob enem spoštuje vsako drugo. Da se Slovincu ne skazuje ona čast, ki mu gre kot prostemu državljanu in članu slovenskega naroda, prihaja pogosto od prevelike uklonljivosti naše. Ako bi sami sebe cenili in spoštovali, bi nam tudi drugi ne odrekli onega spoštovanja, ki ga zaslužimo. To nam spričuje dogodivščina najnovejših dni. Vsled znanih dogodkov v Gorici postali so goriški Slovenci bolj občutljivi v oziru na svojo narodnost in pri mnogih prilikah se nočejo več uklanjati, kakor so se, da bi v prid katere osebe, koji dajejo dobiček, zanemarjali svoj jezik. Kjer imajo opravila, poslužujejo se one govorice, ki jim je dana od stvarnika, in glej! nikdo jih ne zavrača; kdor ima dobiček od Slovence, vsakdo se sili znati slovenski jezik in Slovenec se ne zasramuje več zaradi jezika, katerega govori. To je lepo, to je pošteno; a obžalovati moramo, da so morale gmotne koristi dovesti nekatere ljudi do spoznanja, da je treba spoštovati vsako narodnost, tudi slovensko.

Poslano.

Dovolite mi, gospod urednik, da v Vašem cenjenem listu morem podati stvaren odgovor ali popravek na „Izjavo“ gosp. viteza dr. Jos. Tonklija v štev. 30. objavljeno in to le resnici na ljubo, da popravim, kar ona izjava opušča navajati, čeravno bi resnica zahtevala, da bi se bilo objavilo.

11. julija pričujoči poslanci so sklenili, da se interpelacija stavi, za kar je bil tudi gospod vitez dr. Tonkli, kakor je bil tudi koj 8. julija za to, da se prebere isti dan v zboru interpelacija, ktero sem na domu gospoda viteza njemu in g. dr. Nikolaju prebral. Pa 14. julija sem bil res osupnen slišati, da 11. julija sklenena stvar ima pasti, in ker se je do-ločilo, da stavijo interpelacijo ali vsi poslanci ali noben posamezen, in ker sem videl, da je večina gg. poslancev pritrčila mnenju gosp. viteza dr. Tonklija, sem molčal ter le toliko rekel, da si pridržujem eventualno odpoved svojemu mandatu. Mnogi odlični rodoljubi, ki so želeli interpelacijo, so mi odločno odsvetovali, da bi sam, če tudi v zvezi s kakim drugim poslancem, stavil interpelacijo; zato sem moral molčati toliko bolj, ker sem videl, da se sklepi tako hitro popuščajo.

Oprekati pa moram, da na tej podlagi sestavljena interpelacija bi bila poslancem bolj v zasmeh nego v čast; teh besedi nisem slišal in ko bi jih bil, protestiral bi bil proti njim. Res je, da sem pritrdil, da visoka vlada se lahko reši ter odgovori, da gledé

velike razburjenosti ni mogla drugače postopati, a poudarjal sem, da narod, naši volilci, zahtevajo od nas, da stavimo na vsak način interpelacijo, in da je to dovolj povoda, da ustrezemo želji naroda ter tako pokazemo svetu, da narod in poslanci, vsi so enega mišljenja v tej zadevi. Da sem navajal razne druge razloge za interpelacijo, kakor jih cenjena „Soča“ v številu 30. v svojem vvodnem članku prav dobro našteva, mora visokorodni gospod vitez mi prenesti.

V vlogi 1. julija naznanil je odbor, da je preložil shajališče s Travnika h Kateriniju. Ker ni bila v tej vlogi, tako besede g. vitez, „naznanjena pot, po kateri bi šel sprevod od Katerinija na Kostanjevico, umevno je bilo za g. okrajnega glavarja, da pojde po krajši poti itd.“ ter pristavlja, da sem jaz, ki sem bil kot član deputacije navzoč, slišal to razlaganje in pojasnovanje dvornega svetovalec, da sem sicer trdil, da je bilo pozneje dogovorjeno, da pojde sprevod po ulici sv. Antona, ali g. okrajni glavar da je to odločno zanikal.

Zakaj pa gospod vitez resnici na ljubo ne pove v svoji izjavi, da sem jaz na te besede gospoda glavarja poslušal rekel, da s tolikrat prišel sem, da je bila odločno imenovana pot za glavni sprevod na Kostanjevico čez Korenjo. Gotovo se gospod vitez še spominja, ko sem v dokaz g. okraj. glavarja pral: ali se ne spominja, ko me je g. nadkomisar pl. Marquet pral, da mislimo vračajoči se s Kostanjevica od sv. Antona ulice zaviti na Travnik, da shranimo v društvenih prostorih zastave, kar bi pa on moral odločno zabraniti, ter da ali ni to živ dokaz, da se je popred ta pot domenila. Sicer se je pa od bor le v to udal, da je preložil shajališče s Travnika h Kateriniju, kakor je v dotični vlogi od 1. julija tudi navedel, po katerih ulicah bodo prihajali Tržaški gostje. Zakaj bi tedaj moral v tej vlogi ponavljati pot čez Korenjo, saj smo po prvi vlogi imeli pravico za vse mesto in smo na prošnjo gozp. okraj. glavarja le shajališče preložili, nikdar pa se odpovedali poti čez Korenjo in po ulici sv. Antona.

Naj gospod vitez ne trdi, da ni nič vedel, kako se ima svečanost vršiti, saj sedi v odboru tudi častiti gospod njegov brat dr. Nikolaj in jaz sem bil enkrat v družbi z drugim gospodom odbornikom pri njem, drugo pa, ko sem prijel telegram iz Trsta, kakor g. vitez obširno navaja. Dotični telegram je namreč javil, da gozp. državni poslanec za Tržaško okolico je pripravljen iti v Beč v tej zadevi ter da se naj slavnost odloži za sedaj. A meni se je zdelo spodobno, da eventualno to zadevo reši in prevzame gospod vitez kot državni poslanec, Goriških Slovencev. Gospod vitez me je potolažil, da se nimamo bati nadaljnjih prikrašev programov itd. ter da mi odsvetuje odložitve.

Da se je pa odložila svečanost, razni so bili vzroki, med drugimi, da gozp. dvorni svetovalec ni hotel deputaciji odhoda, ki je prosila ter odločno zahtevala, da se ji pot čez Korenjo na Kostanjevico dovoli, tega zagotoviti ter da je sploh meni rekel, da če bo treba, bo še nadaljne omejitve moral ukazati, ako bo razburjenost še tako naraščala in nevarnost zahtevala.

V takem položaju sem videl, da morda bodo Tržaški naši gostje morali še marsikatero omejitev prenesti, saj je gospod dvorni svetovalec sam mi rekel, Sokol Tržaški ne sme v obleki društveni priti, in če ima tudi od Tržaške oblasti dovoljenje, mora pa on zaradi tukajšnjih razburjenih razmer jim vhod prepovedati. In ker mora slehern za čast svojih gostov v prvi vrsti skrbeti in ker je velela lastna društvena čast, se je slovesnost po enoglasnem sklepu odbora odložila.

Se bi imel marsikaj v pojasnilo člega položaja spregovoriti, pa za danes opustim, ker iskreno želim, da bi ne dajal jaz povoda razporu, da bi se razburjenost polegla ter da bi vsi rodoljubi delovali na to, da se slavnost blagoslovljenja naše društvene zastave častno, kakor pristaje našemu poštenemu narodu, v kratkem izvrši.

Povše.

Svoji k svojim

ali pomagaj si sam in Bog ti bo pomagal.

V Podgori, 31. julija. Z veliko nevoljo in žalostjo gledali smo, kako je peščica zagrizenih Italijanov ali poitalijančencev zabranila lepo slovesnost blagoslovljenja nove zastave slov. bralnega in podpornega društva v Gorici. Ta mala peščica Slovencev nasprotnih Lahov iskala je pomoči za svoje ruvanje tudi v neki okrožnici ali v nekem protestu, ki ga je nosila po kavarnah, gostilnah in štacunah, iskajoča podpisov. Kjer je ta peščica naletela na somišljenike, dobila je podpise brez težave, ali tudi pri drugih gospodih, ki sicer niso nasprotniki katere narodnosti, našli so pomoči. Dobro, če kdo hoče podpisati pismo proti Slovincem, ki ga redijo, prosa mu pot; ali toliko moza pa mora biti vsakdo, da tudi spozna in pripozna svoj podpis, da ne taji svojega dejanja, češ da ni podpisal, kadar se ma pride na sled. Te moštosti nismo videli pri nekaterih gospodih. Znan mi je slučaj, da je nekdo rekel, da bi raje zgubil petsto gold, nego da je podpisal ono okrožnico; a zdaj ne spravljaj iz njega za ves svet priznanja, da bi bil pod-

pisal. In to je tudi občudovanja vredno, da tisti, ki so nabirali podpise, ne ovadijo nobenega onih, katere so dobili za podpise. Ako bi bila pri nas Slovincih taka molčečnost in taka složnost za dobro, kakoršna je pri naših narodnih nasprotnikih proti nam, koliko bi bili mi že lahko dosegli.

Vsa agitacija, o kateri se že več tednov govori in pripravlja, obratna je bila proti slovenskemu narodu na Goriškem in je pokazala, kako malo ljubezni imajo nekateri ljudje do nas Slovencev. Ta pojava je tudi mene osupnila in užaloostila, kajti vedno sem se nadejal, da v času sile in zmote se obrneje vsaj tisti Italijani, ki veljajo za poštene v narodnem oziru in ki ne kažejo nasprotstva proti nam, na našo stran, da bodo zagovarjali naše pravice in da nas bodo podpirali, ker je naša reč pravica. Žalibog, da sem se varal, kajti celo izmed mirnih Italijanov so se dali nekateri prerogoviti, da so se izjavili proti nam. Če se to godi na zelenem lesu, ni se čuditi onemu, kar vidimo na suhem vejevju naših sodeželanov.

Prišel sem do prepričanja, da Slovenec ne sme pričakovati pomoči nego od Boga in samega sebe. Sami si pomagajmo in nam bo pomagano; ako bomo pričakovali pomoči od drugih, je ne dobimo. Slavno vladajoči cesar Franc Jožef I. nam je potrdil ustavo, ki zagotavlja enake pravice vsem državljanom in vsem narodom. Po tej ustavi nam je mogoče, da si pomagamo z lastno močjo.

Pogosto sem videl, kako se našemu ljudstvu blago draži nad vsako mero. Ni dolgo od tega, ko sem kupil neko blago za 3 gl.; za mano pride ubogi kmetič, kateremu postavi štacunar isto blago na 4 gl. Ako se kmetu posreči, da odbije od te cene 20 kr., zdi se mu, da je napravil dobro kupčijo. Kolikokrat se to godi, ne vem; ali kar se je enkrat zgodilo, more se tudi drugokrat in večkrat zgoditi. Ni se čuditi, da je vse blago tako drago, kajti trgovec mora plačati najemnino od štacune, davek od svojega opravka, plačo svojim delavcem in prodajalcem, obresti od izposojenih kapitalov, ako nima svojega denara, in mora še sebe in družino rediti s tem, kar pritrži. Da nekateri trgovci in štacunari pri vsem tem še bogatije in kapitala spravljajo, prihaja od tui, ker imajo jako veliko odjemalcev; kot glavno pravilo pa vendar velja to, da v Gorici je razno blago jako drago in da marsikdo, ki ima dobiček od našega ljudstva, je narodnemu vzbujanju našega ljudstva nasproten. V obeh ozihrh moramo priti narodu na pomoč; a začeti moramo z materialno podporo. Dokler je naše ljudstvo v denarnih zadevah odvisno od tujih življev, ne moremo pričakovati, da bi samostojno postopalo v drugih. Prva in glavna skrb vsakega rodoljuba bodi ta, da se naš narod v gmohtnem ali materialnem oziru postavi na svoje noge.

V tem oziru drznem se, staviti svojim dragim rojakom, katerim čez vsakdanje potrebe ostaja še kak groš, sledeči nasvet: Naj se ustanovi delniško društvo (na akcije), katero naj napravi v Gorici narodna skladišča (magazine) in štacune s tem namenom, da bo narod dobival raznovrstno blago po nižjih cenah nego je to bilo do sedaj.

Ta načrt ni tak, da bi se ne dal izvršiti. Slovenci smo sicer radi dobre volje in si radi privoščimo kaj dobrega, ako imamo, pa pri tem smo tudi delavni in varčni in mnogo Slovencev je na Goriškem, ki razpolagajo čez lepe vsote denara, ki bi jim nesel visoke obresti, ako bi ga obrnili v kupčijo. Potrebne denara bi nam torej ne manjkalo; samo da bi se postavili na čelo društvu možje, ki imajo denar in zaupanje, da se jim drugi morejo pridružiti brez strahu za svoje vložene novce. Magazin in štacuna se dajo v Gorici napraviti vsako uro, samo da je nabran potreben denar.

Prašenje je le to, ali bi narodne štacune nesle obresti, ako bi se blago v njih bolj kup prodajalo nego po drugih štacunah. Na to moram odločno odgovoriti, da bi nesle, kajti delničarji (akcionarji) bi imeli samo upravne stroške, katerim se tudi sedanjí posebno večji štacunariji ne morejo ogniti, in bi jim ne bilo treba skrbeti, da bi z dobičkom redili svoje družine, ki so že drugod priskrbljene. Iz vsakoletnega dobička napravil bi se rezervni zalog in plačevali bi se primerne obresti; akcije bi v kratkem poskočile na dvojno vrednost. Ta dobiček bi pa društvo prav lahko doseglo, če tudi bi prodajalo razno blago po 200% do 250% bolj kup nego druge štacune. V narodne štacune bi potem ne zahajali samo Slovenci, ampak tudi drugi, ki stanujejo v Gorici, kajti niso vsi tako zagrizeni, ko nekateri (pa le nekateri) Italijani, ampak mnogi gredo kupovat tje, kjer dobijo dobro blago po nižji ceni.

Narodne štacune bi po mojem prepričanju prav dobro izhajale in bi bile narodu v veliko korist. Zato pozivljam vse rodoljube, ki razpolagajo čez velike ali male vsote kapitala, naj se blagovoljno oglasijo pri uredništvu „Soče“ ali pri meni podpisanim, ali bi hoteli pristopiti k takemu društvu in s kolikim kapitalom. Ko pride primerno število oglasov vkup in ko se naznani primerno kapitala, sestavi se osnovalni odbor, ki vzame to zadevo v svoje roke. Nikar ne odkladajte, rojaki; zdaj imate priliko, da pomorete narodu in sebi, obema po pošteno, postaviti in pra-

vični poti. S tem pripomoremo k materialnemu razvitku onega naroda, ki je cesarju iz srca udan. S tem se pokažemo branitelje državnih mej proti tujemu uplivu. S tem bomo izvrševali svoje gaslo: z združenimi močmi za narod in cesarja, katera naj Bog živi na veke!

A. K. v Podgori.

Dopisi.

Iz Gorice, 31. julija. — Sprejmi, draga „Soča“, kratko poročilo o zrelostnem izpitu in o sklepu šolskega leta na tukajšnjem c. k. učiteljskem izobraževališči. K zrelostnemu izpitu se je bilo oglasilo 8 slovenskih, 6 italijanskih kandidatov in 1 šolska sestra iz Maribora, namreč gospodične: Fabijani Olga, Koren Katarina, Matteuz Cecilija, Mlekuš Ana, Mozetič Adele, Oberšnel Marija, Perz Marija, Vatovec Marija, — Budin Elvira, Ferigutti Josipina, Glavač Margarita, Sommariva Tereza, Stepanzig Josipina, Toso Amalija. Fabijani Olga je napravila izpit z odliko; vse druge z dobrim uspehom.

Ko se je naznanil gojenkam izid letošnjih skusenj, imel je do njih prav lep govor gospod deželni šolski nadzornik vitez Klodič, ki je poudarjal, da bodo učiteljice bodo morale odgovor dati o svojem delovanju večnemu sodniku, kakor so morale prijskušnji račun polagati o tem, kar so se učile v štirih letih na izobraževališči, ter jih je opominjal, naj izpolnujejo kot učiteljice vestno in natančno svojo dolžnost, da jim bo račun konec življenja lahek in ugoden. Na to je poprijel besedo voditelj monsignor Marušič ter je na podlagi primerne izreke ranjkega škofa Slomskega pojasnoval, da bistrenje uma v šoli je hvalevredno in potrebno, pa ne zadostno, ker prava odgoja zahteva tudi blaženje srca, ki je jedro odgoje. Spominjal je kandidatke na stroške, katere šole prizadevajo deželi, in kako visoko se ceni dandanes ljudski poduk, ter jim je z vizorom na to priporočal, naj ne izpolnujejo svoje dolžnosti le na pol z golim podučevanjem, ampak popolno z modro odgojo, z blaženjem srca izročeni jim otrok. Tako si pridobijo hvalo in priznanje pri Bogu, ki pravičuo in obilno plačuje posebno tiste, ki delajo in učijo, kakor tudi pri ljudeh, pri svetlih oblastih in pri samem vladarji, ki je pri mnogih prilikah pokazal, kako visoko ceni zasluge medrih odgojiteljev, ki zidajo državi čedno podlago. Na poziv pred. g. voditelja zapele so kandidatke prav živo in navdušeno cesarsko pesem ter so se razšle, polne hvaležnosti do zavoda in predstojnikov, ki so skrbeli za njih izobraženje. Naj bi jim bilo dano, da porabijo prejete nauke v obilno korist svojega naroda in širne države.

Iz Brd, 29. julija. Včeraj popoldne je imel odbor „Slov. jez.“ sejo, h kateri so vsi gg. odborniki došli, dasiravno imajo obilno dela doma in večinoma dolge poti do zbirališča skupnega.

Najpred se je sklenilo, prirediti „besedo“ v slavo rojstnega godu presvitlega cesarja F. J. I., ki je ukazal ministrom mir narediti med narodi. Ta „beseda“ bo 24. avgusta v Vipolžih, v imenitnem gradu. Spored se pozneje objavi.

Potem se je sklenilo napraviti podučno predavanje v kmetijstvu v Kozani; dan se v kratkem določi.

Slednjic je prišlo na vsto posvetovanje o zna-nih dogodkih v Gorici, s katerimi je bil žaljen slovenski narod na Goriškem. Sklenilo se je, da se v „Soči“ natisne izjava „Slov. jez.“

Gledé na to, da je „bralno in podporno društvo“ v Gorici z dovoljenjem slavne c. k. vlade nameravalo prirediti slovesno blagoslovljenje svoje nove zastave; — gledé na to, da se je zoper to nedolžno slovesnost hujskalo od strani nepostavne „irredente“ z nepostavnimi sredstvi obrekovanja in grozenja; — gledé na to, da je..... (zaplenilo uredništvo).... v seji mestnega starešinstva dne 2. t. m.: — gledé na to, da je mestno starešinstvo.... (zaplenjeno po uredništvu).... naše metropole; — gledé na to, da je.... (zaplenilo uredništvo).... pri c. k. okrajnem glavarstvu — gledé na vse to obžaluje podpisani odbor, da so naši poslanci opustili interpelacijo v deželnem zboru, opustili iz nepotrebnih ozirov.

„Slovenskega jez.“ v Brdih“ odbor.

V Kozani, 30. julija 1884. — Početkom leta 1882. se je sklenilo, da se ima pokopališče v naši občini razširiti. Stroški vsega tega dela so se učenili na okoli 600 gld., ki bi se pokrili nekaj iz občinske blagajnice, nekaj z doneskom po 1 gld. 35 nov., ki bi ga moral vsak posamezen hišni posestnik v gotovem denaru v ta namen odšteti. — Sklenilo se je bilo tudi, da bo moral vsak hišni posestnik — in to v popolno pokritje rečenih stroškov 600 gld. — vrh tega: ali toliko dela na pokopališči djansko izvršiti, ali pa — mesto dela — še nadaljni znesek 1 gld. 79 novcev v to svrho plačati. — Nadzornik tega dela in pooblaščenca za pobiranje doneskov imenoval je

gosp. župan Anton Žnidarčič naše občine podžupan a, gosp. Fr. B., in ta je tudi s pomočjo Jos. M. navedene zneske pri hišnih posestnikih pobiral in zanašati se je — ker je bil proti zamudnikom izvršbo na premoženju upeljal — da jih je tudi djansko iztirjal, — dela pa še ni po vsem dognal. — Hudobni jeziki trdijo, da je dotična vplačilna pola, v katero sta gosp. podžupan B. in njegov pomagač M. vplačila zabilježevala, jako zamotana in da to izvršitev dela zavira. — Jaz nečem tega ni trditi ni zanikati; — reči pa moram, da je vsakako neumljivo, zakaj se ni delo še izvršilo, dasi se vže nad dve leti na izvršitev tega čaka.

Ni li Vam znano, gosp. podžupan, da razseja na Francoskem, osobito v mestih Marzeije in Tulon, grozovita kolera, in da se malo ne še hujša bolezen — kuga — na Ruskem čedalje bolj širi? Sto li pomislili, kam bi se žrtve teh boleznij pokopavale v slučajih, da — česar nas usmiljeni Bog obvaruj — ena ali druga teh silovitih sovražnic našo občino obišče? — Pripravljati se nam je za vsak slučaj, in ker ne vemo, kaj nam juternji dan prinese more, treba je, da v prvi vrsti in strogo na to gledate, da občinarji še nadalje v smislu Vašega uže danega ukaza — za kar Vam hvala — gnojšča, stranišča, hleve itd. čistijo in dotično tvarino na polja odvažajo, kajti dokazano je, da se te bolezni najraje v smrdljive, okužene kraje vselijo. — V drugi vrsti treba, da čem prej tem boljše delo na pokopališčih doženete in tako skrbite za prostore mogočim žrtvam teh boleznij, če nas obiščejo. —

Iztirjajte torej, če je še kaj potirjati, izvršite delo in osramotite one hudobne jezike, ki govorijo, da je vplačilna pola zelo zamotana ter da to izvršitev dela zavira; покаžite, da niso dotičniki nič drugega nego v resnici le „hudobni jeziki.“ — Če pa Vi, gosp. podžupan, tega ne storite, se bode moralo — hote ali nehoti — takemu jezikovanju vsaj nekoliko verovati, in druge strune napeti. — Sicer pa brez zamere. Občan.

Politični pregled.

Zanimivost notranje politike suče se okolo zborovanja in volitev v deželne zbornice. Dalje časa je težišče vse notranje politike v moravskem deželnem zboru. Ustavoverci, ki imajo s srednjo stranko skupaj večino, hoteli so ovreči volitev moravskega namestnika, opiraje se na jako lažnjiva poročila; toda na vse zadnje so se vendar premislili, kajti bali so se, da bi bila neopravičena brca, s tem namenjena grofu Taaffe-ju, brca za nje. Po dokazu poslanca Fanderlika, da je volitev popolnoma pravilna, sklenili so, da rešitev te zadeve prelože do prihodnjega zasedanja.

V kratkem začno volitve za deželne zbornice na Koroškem, Solnograškem, Štajerskem in Gornjem Avstrijskem. Naravno, da nas najbolj zanimajo volitve koroške in štajerske. Koroški Slovenci so s konservativnimi Nemci postavili v osmih okrajih svoje poslance, dvema sta menda sedeža že zagotovljena. Na Štajerskem bo borba huda, Nemci delajo brezozirno, a narodna zavest Štajercev nam je porok, da Slovenci ne propadejo. Ali se uresniči želja, da bi v društvu s konservativci zadobili večino v deželnem zboru, je dvomljivo.

V predarelskem deželnem zboru imajo večino dvanajstih glasov po zadnjih volitvah konservativci, dočim imajo liberalci le 4 glasove; do zdaj pa niso imeli nego tri.

O zunanji politiki nam je le malo poročati. Srbsko-bulgarski prepir poravnava se mirnim potom. Vlade so pripoznale, da je Bolgarija po krivici zasela Bregovo, da pa radi miru mora Srbija odstopiti ta kraj Bolgariji proti primerni odškodnini. Izseljenci v Bolgariji morajo se od meje odstraniti, da ne bodo vznemirjali sosedove dežele.

Na Francoskem, kjer kolera ponehuje, imajo dovolj hrupa in dela s preustrojbjo osnovnih zakonov in s Kitajci, kateri jim morajo dati zaradi prelomljene takozvane Tientsienske pogodbe zadoščenje do konca t. m. Od tega je odvisno, bo li mir med Francijo in Kitajci ali ne.

Na Angleškem sti reforma državnih zakonov in egiptovska konferenca glavni zadevi, ki polniti javno mnenje.

Domače in razne vesti.

Opravništvo „Soče“ je prevzel začasno g. Jušt Vuga, v Rahatišči h. št. 20; njemu naj se izročujejo zneski, ki so za „Sočo“ namenjeni.

Pasji dnevi pregnali so nam marsikaterega sodelovalca začasno v druge kraje; gg. čitatelji naj oprostijo, če zapazijo kako razliko med sedanjjo in prejšnjo pisavo.

Deželni zbor je končal svoje delovanje 19. julija s trikratnim živjo — in evviva — klicem na presvitelega cesarja. — Gluhonemnica zgubi vsled preustrojenja šolske sestre in pride v druge roke.

Konec šolskega leta na tukajšnjih srednjih šolah vršil se je v četrtek 31. julija. Iz letnega programa c. k. gimnazije, kateri prinaša na čelu razpravo o glavnih platonskih čednostih (platonische Haupttugenden), spisano po g. prof. Nussbaumer-ji, je razvidno, da je vstopilo v imenovani zavod pričetkom šolskega leta 358 dijakov, in sicer 150 Slovencev, 133 Italijanov in 45 Nemcev.

Prvi red z odliko dobilo je koncem drugega polletja 43 dijakov, prvi red 228, drugi red 22, tretji 3, jeden ni bil izpitan in 31 dijakov mora po počitnicah delati preskušnje iz jednega predmeta. Med letom je zapustilo zavod 30 učencev. V prvem polletju je bilo 43, v drugem 50 gimnazijalcev v malem semenišču. Solnine so plačali dijaki v tem letu 2.612 gl., na štipendijah so dobili 5.547 gl. 67 kr. Dohodki ustanove grofa Gyulai-ja, iz katere so dobivali ubogi in pridni dijaki podpore, znašali so 444 gl. 31 kr., stroški pa 317 gl. 34 kr., tako da ostane v kasi za prihodnje leto znesek 126 gl. 97 kr. Novo v gimnazijskem programu je to, da dijaki s prvim redom niso razvrščeni po zasluženju, kakor druga leta, ampak da so tiskani razen odličnjakov v abecednem redu. To je v prid onim učencem, katerih imena so med prvimi po alfabetu, a med zadnjimi po zasluženju. Ker ima lokacija odgojiven pomen in je edino javno priznanje pridnim učencem, naj bi se bila ohranila, če tudi bi kak gosposki osel na B. prišel za kmečkim fantom na V.

Letopis c. k. višje realke ima na čelu zanimivo razpravo o školjstvem živalstvu koroškem, spisano po g. prof. Taurer-ji vitezu Gallensteinem. V zavodu je ostalo koncem leta 170 učencev, izmed teh je dobilo 19 dijakov prvi red z odliko, 138 prvi red, 19 drugi, 15 tretji red, jeden ni bil izpitan, 19 jih mora izpit po počitnicah iz jednega predmeta ponoviti. Po narodnosti bilo je 35 Slovencev, 136 Italijanov, 32 Nemcev in 3 drugim narodnostim pripadajoči. Lansko leto obiskovalo je realko le 28 Slovencev, letos jih je pa vstopilo v prvi razred 23, kar svedoči, da tudi Slovenci važnost tega zavoda spoznavajo. Solnine so plačali vsi dijaki skup 1.823 gl. 50 kr., na štipendijah dobila sta dva dijaka 150 gl. (jeden 100, drugi 50 gl.)

Zrelostni izpiti na gimnaziji vršili so se od 21. do 24., na realki 25. in 26. julija. Na gimnaziji oglasilo se je k tem izpitom 25 osmošolcev (vsi), na realki 13 dijakov sedmega razreda (tudi vsi). Na gimnaziji sta dva dijaka odstopila, trije so prestali izpit z odliko, 15 je bilo spoznanih zrelih, jeden sme ponoviti izpit iz jednega predmeta po dveh mesecih, štirje so propali in sicer dva na pol, dva na celo leto. Spričevalo zrelosti z odliko dobili so: Kalin Josip iz Ajdovščine, Kušar Ivan iz Volč in Schmutz Rihard iz Pazina. Od teh namerava študirati: bogoslovje 8, pravoslovje 4, jezikoslovje 2, zdravilstvo 1, tehniko 1 in k vojakom ideta dva. — Na realki sta odstopila dva dijaka, dva sta propala iz jednega predmeta in smeta izpit ponoviti po dveh mesecih, 9 njih je dobilo spričevalo zrelosti.

Na tukajšnjem c. k. ženskem izobraževališči je naredilo 15 gojenk izpit zrelosti. Med temi je bilo 6 italijank, 8 slovenk in 1 šolska sestra iz Maribora. Z odliko je dovršila skušnjo Olga Fabijani. Vse druge so dobile spričevalo zrelosti.

Šolsko leto 1884-1885 začne se 1. oktobra s cerkveno slovesnostjo. V c. k. deški vladnici se bodo sprejemale učenke zadnja dva dneva septembra, t. j. 29. in 30. od 9-12. ure predpoldne.

Sprejem v žensko izobraževališče je odvisen od starosti, 15 let, trdnega zdravlja in sprejemne skušnje, ki bode v začetku oktobra ustmeno in pismeno.

C. k. deška vladnica v Gorici je imela prateklo šolsko leto 4 slov. — nemške in 4 ital. — nemške razrede. Začetkom šolskega leta je šel zavod v vseh 8 razredih 567, konec I. semestra 559, konec II. sem. 523 učencev. Med letom je vstopilo 17, izstopilo 54, umrlo 7 učencev. Po domovini bilo je 346 učencev iz goriškega mesta (in sicer: 228 Italijanov, 107 Slovencev in 11 Nemcev, — med temi je bilo rojenih v mestu 230, pripadajočih mestu 116), 249 iz poknežene grofije goriške, 74 iz drugih dežel. Katolikov je bilo 520, judje 3. Materni jezik je bil 249 učencem slovenski, 254 italijanski, 20 nemški. V starosti od 6 do 12. leta je bilo 423, od 12. do 14.

leta 88, od 14. 1. naprej 17 učencev. Prvi red je dobilo 426, drugi red 97 učencev; 1 u. ni bil izprašan; 142 u. bo ponavljalo skušnjo.

Goriška čitalnica je poklonila svoji sodelovalski pri vseh besedah in koncertih, gospodični Matčevci, ki se poroči te dni, lepo vezilo. Goriška čitalnica je bila vedno ponosna na to svojo moč in si je štela v dolžnost, da izrazi pri tej priliki čestiti gospodični svojo hvaležnost in svoje čestitanje. Nadejamo se, da čitalnica tudi naprej ne bo pogrešala izvrstne diletantinje.

Otroški vrt ne preneha meseca avgusta popolnoma. Preskrbljeno je, da bodo nadzorovani oni otroci, katere bodo pošiljali roditelji pošiljali po dosedanji navadi v vrt.

Neredi so se godili preteklo nedeljo na solkanski cesti med dijaki, ki so prihajali iz Solkana od „valete“, in med goriškimi rokodelci. Med zadnjimi sta bila baje dva delavca nekega klobučarja, en mesar, en vrtnar, dva delavca iz neke tovarne in drugi. Izmed dijakov se je do zdaj samo o enem dokazalo, da se je nereda udeležil.

Kmetijska predavanja bo imel potovalni kmetijski učitelj za Primorje, g. Ernest Kramar, 10. avgusta v Cirknem; 15. avg. na St. Viški gori; 17. avg. pri Sv. Luciji; 24. avg. v Koboridu. Prepričani smo, da ljudstvo tolminskega okraja s se veseljem poprime te prilike in da bo v obilnem številu poslušalo nauke, katere mu bo podajal g. učitelj kmetijstva.

Razstava učnih pripomočkov bo od 18. do 22. septembra t. l. v Gorici. Obsegala bo dela in učne pripomočke otroških vrtov, otroških varovalnic, ljudskih šol, nadaljevalnih tečajev in zavoda gluhonemov. Kdor hoče kaj razstaviti, se mora oglasiti do 15. avgusta pri deželni šolskem svetu goriškem. Za razstavo omenjene stvari se morajo poslati do 10. sept. gospodu okrajnemu šolskemu nadzorniku Fr. Vodopivcu v Gorico. Z razstavo bo združena deželna učiteljska konferenca.

Dva doktorja. Naša rojaka gg. Karol Štrok olj z Gorjanskega in Peter Lahajnar s Ponikve postala sta na dunajskem vseučilišču doktorja: prvi medroslovja (filozofije), drugi prava.

Odlikovanje. Č. g. Ukmar Anton, vikar pri Mariji Celji nad Kanalom, dobil je od presvitelega cesarja zlati križec za zasluge s krono.

Vinko Gregorič Podkraškogorski, naš rojak, izdal je prvi zvezek svojih pesmi v Hilarijanski tiskarni v Gorici. Knjiga šteje v mali obliki 80 strani ter stane 40 kr. Ubožni kupovalci in kdor naroči več iztisov naenkrat, dobijo knjigo po znižani ceni. Dobiva se pri pisatelji v Pervaci in v Gorici.

Sporod besedi, katero priredijo slovenske srednje šole (celjska in goriška gimnazija, koprška pripravnica, ljubljanska gimnazija in pripravnica, mariborska pripravnica, novomeška in tržaška gimnazija) v Sevnici v sobanah gosp. Ibelja dne 15. avgusta 1884. 1. Dijaska Zajc 2. Slavnostni govor 3. Hrvaticam Zajc 4. Tičica (čveterospev) Majer 5. Petelinčкова (šaljivi zbor) Hajdrih 6. „Otok“, samospev za tenor, M. Hubad poje g. Pogačnik 7. Nočna rosa Sohor 8. Lahko noč (čveterospev) Hajdrih 9. Jutro dr. Ipavic 10. Naša zvezda Hudovernik. Polovica čistih dohodkov je namenjena „Narodnemu domu“, polovica „Miru“. — Vstopnina 50 kr.

Andrej Komel pl. Sočebanski, c. k. stonik in neutrudljivi pisatelj slovenski izdal je v Kromeržu novo knjižico v slovenskem in nemškem jeziku, ki je namenjena slovenskim vojakom v pošuk: Slovenski naslov nove knjige se glasi: „Osnova vojsstva v prašnjih in odgovorih“. Knjiga stane 20 kr. in se dobiva v Gorici pri Wekulatu. Ne le vojakom, ampak tudi nevojakom, ki se hotejo poučiti o vojnih zadevah, priporočamo prav to novo knjižico našega rojaka, ki opisuje, kako je naše vojsstvo sestavljeno v mirnih in vojskanih časih.

Nesreča nikoli ne spi. Vsestranski napredek našega stoletja dal je človeku obilno sredstev, da se more obvarovati marsikateri neugode, kateri se prej ni znal braniti. Pri vsem tem se zgodi, da človeka zadene nesreča, na katero ni mislil. Tako tudi na tukajšnji kmetijski šoli. Lansko leto je bilo črno vino tako revno, da se je le po sili pod ceno prodalo, letos je pa junček crknil, ki bi bil lahko še raste. Prve nesreče je krivo baje to, da se o venditni ni ločilo slabo grozdje od dobrega, druge pa to, da je dal hlapec živini preveč surove detelje jesti. Dva živinčata bila sta v nevarnosti, a eno je rešil o pravem času živinski zdravnik, ki je rekel, da bi bilo poginilo vseh 16 živinčet, ako bi jih bili guali po detelji na vodo. Tako je razvidno, da nesreča nikoli ne spi. Svitoslav.

„Narodna biblioteka“ g. J. Krajca v Novem mestu (Rudolfovo) na Kranjskem lepo napreduje. Izšli so trije novi snopiči z raznovrstnim berilom. Deseti snopič je prinesel povest: Koliščina in stepe, katero je spisal v poljskem jeziku Miha Grabowsky,

poslovenil jo je slovenski pisatelj in pesnik F. Cegnar v Trstu. Enajsti zvezek obsega povest: Za kruhom, katero je poslovenil P. Miklavc; dvanajsti pa: Črtice iz življenja na kmetih iz peresa prerano umrlega pisatelja Andrejčkovega Jožeta. „Narodna biblioteka“ je najcenejša zbirka slovenskih knjig, vsak snopič (od 96 do 120 strani) stane le 15 kr.; zato naj bo to podjetje priporočeno vsem Slovincem. Naročbe na 10 snopičev ob enem ali tudi na posamezne snopiče sprejema vsaka knjigarna.

Slovenski napisi v Gorici niso več bele vrane, ko nekdanj, temveč začeli so se množiti ko gobe po dežju. Dobrodejen dež za slovensko stvar v Gorici bila je nepremišljena agitacija nekaterih oseb proti slavnosti podpornega društva. Tista nasprotnost je do srca žalila vsakega Slovence in tako se je vzbudila narodna čut s nenavadno močjo. — Slovenci iz vipavske doline uplivaajo prav dobro na one štacunarje in trgovce, od katerih jemljejo svoje blago, in na one krčmarje, pri katerih imajo navado ustavljati se. Poštenemu slovenskemu krčmarju, ki ima krčmo v hiši nekega moža, o katerem se govori, da bi bil hud nasprotnik slovenskih teženj, so baje močje iz vipavske doline odkritosrčno povedali, da bodo hodili k njemu kamorkoli se preseli, samo ne v hišo, v kateri zdaj toči. — Nekemu drugemu krčmarju ali so kmetje z Vipavskega, kakor se nam je pripovedovalo, gledat napis nad vrati; ko so videli, da je le italijanski, zahtevali so, naj postavi zraven še slovenski, ako hoče, da ostanejo njegovi gostje. Danes vidiš na trgu sv. Antona pred italijanskim slovenski napis, če tudi ne popolnoma pravičen. — Neki trgovec s lesom zraven „Zvezde“ v ulici Dreossi napravil je bil slovenski napis; ali neki goriški potepin mu ga je ponoči omazal. Trgovcu priporočamo, naj pusti madež na tabli, da bo pričal o izobraženosti kakoga Florentinca, slovenskemu ljudstvu pa, da naj kupuje v takih štacunarjih, katerih table so pomazane, ako so štacunarji Slovincem pravični. — M. Saksida na trgu sv. Antona ima popolnoma slovensko tablo z napisom: „prodajalnica jedilnega blaga“. Ker daje ta mož spričevanje slovenskemu jeziku, naj dajejo Slovenci njemu zaslužek. Tako bo vladala med njimi najlepša vzajemnost. — A. Sušek v Rabatišči, prodajalec jedilnih rečij, priporoča se kot Slovincem prijazen mož, zato naj so ga Slovenci ne ogibajo. — I. Prezelj, tobakar na Starem trgu, imel je nad vrati tudi cesarskega orla in nemški napis, in vendar so mu pomazali tablo zaradi črke I. Zadojlo noč so djali na oknice njegove štacune grozilne napise. Slovenci, popravite mu škodo z obilnim kupovanjem. — Čudili smo se, da pri „belem zajci“ imajo rajši nespametni ig, ko pravilni slovenski ič. Ali je morda krčmar Italijan, ali pa živi od Italijanov? Pošteni Italijani bodo še rajši zahajali k njemu, ako bodo videli, da spoštuje svojo slovensko koreniko; ako mu odpade kak zagrizenec, kaj to stori? Slovenci mu vse povrnejo z obilnim obiskovanjem. — Tudi F. Mozetič za kosarno, trgovec s kolonijalnimi blagom, je ohranil pravilno končnico svojemu imenu ter spričuje, da je slovenski mož. — A še bolje je storil Ivan Leban, krčmar v ulici sv. Antona, nasproti okrajni sodniji. Napravil si je popolno slovensko tablo s pravilnim imenom in priimkom. Slovenci, ki imate pri sodniji opraviti in ste potrebni pijače, obiščite tega moža; če mu tablo pomaga, pa še bolj se ga oklenite. — I. Novič, krojač v ulici sv. Antona, in Lenardič, krčmar na Kornji blizu Ritterja, imata pravilno pisani imeni; zato bodita Slovincem priporočena. — Nikdo nam ne more braniti, če si izbiramo krčmarje, odvetnike, štacunarje in druge ljudi. Plaćati moramo tu in tam; plačajmo rajši tam, kjer marajo za nas. Za plačilo dobi se blago, jed in delo povsod; bodimo edini in složni in nikdo nas ne premaga. Kdor plačuje, tudi akazuje; plačevalci smo mi. Naše zahteve so pravične pred božjo in svetno postavo. Svitoslav.

Goriška hranilnica združena s zastavljavnico ustanovljena po grofu Thurnu je imela v zadnjih letih napise, vložne knjižice, zastavne listke kakor tudi razna naznanila v slovenskem in italijanskem jeziku, ker tako zahteva korist občinstva, za katero je ustanovljena za zavod. V najnovejših časih prišlo je hranilnično vodstvo, kakor se zdi, do drugega prepričanja o tem, kar je ljudstvu treba, ter prileplja na vložne knjižice listke, ki naznanjajo premenjeni pravilni red v hranilnici, le v italijanskem jeziku. Tako postopanje zdi se nam dejanskim razmeram neprimerno in more zadovoljiti k večjemu goriške poulične politikarje, ki pa nikakor ne morejo biti merodajni v humanitarnih (človekoljubnih) napravah. Upamo, da hranilnično vodstvo vzame to pritožbo na znanje in da zamenja imenovane italijanske listke z italijansko slovenskimi. Ako hoče dostaviti brez pomoženja opravičenih stroškov tudi nemško in francosko besedo, nimamo nič proti temu, ali potrebno se nam ne zdi.

„**Odkritje Amerike**“ je naslov poučni in zabavni knjigi, katero je predelal H. Majar. V treh delih opisuje zgodovino o Kolombu, Kortesu in Pisaru.

Namenjena je slovenski mladeži, zato je pisana v jako umljivo besedi, otroškemu duhu prav primerno. Kdor želi prijetnega berila svojim otrokom, ki hodijo v šolo, za počitnice, kupi naj jim to knjigo. Tiskala in založila sta jo Ig. v Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Knjiga šteje 162, 141 in 133 strani ter se dobiva trdo vezana s platnenim hrbtom po nizki ceni.

„**Jurčičevih zbranih spisov**“ prišel je na svetlo tretji zvezek, ki obsega naslednje pripovedne spise: Domen. — Jurij Kobila. — Dra prijatelj. — Urban Smukova ženitev. — Golida. — Kozlovska sodba v Višnji Gori. O notranji vrednosti Jurčičevih spisov ni nam govoriti, ker je znana in priznana po vsem slovenskem svetu. Le to opominjamo, da ta izdaja, katero oskrbuje „odbor za Jurčičev spomenik“, je dovršena in popolna. Kdor si hoče oskrbeti dela slavnega rojaka, ima priliko da si omisli to izdajo, ki je prav lična in cena. Prvi zvezek stane nevezan 1 gl., elegantno vezan 1 gl. 50 kr. Drugi in tretji zvezek staneta nevezana po 70 kr., elegantno vezana po 1 gl. 20 kr. Naročnino sprejema dr. Jos. Staré v Ljubljani, Marije Terezije cesta, 5. — knjigo prodajeta tudi Giontini in Kleinmayr v Ljubljani. Krasne izvirne platnice k tej izdaji Jurčičevih spisov ima knjigovez Ivan Bonač v Ljubljani, po 30 kr. ene.

Poslano.

Podpisani zatrjuje s častno besedo, da ni podpisal protesta zoper svečanost blagoslovljenja zastave „bralnega in podpornega društva v Gorici“ ter pozivlja javno one, ki imajo protest v roki, naj mu nasprotno dokažejo, ako morejo. Podpisani sicer ljubi svoj narod, a spoštuje vse druge; nikoli pa bi mu ne prišlo na um, sovražno postopati proti onim, od katerih večinoma živi.

IVAN COSSAR,
trgovec s kolonijalnimi blagom,
via Vogel, v Gorici.

Izjave.

Podpisani izjavljam ter dajem častno besedo, da nisem podpisal protesta zoper slavnost blagoslovljenja zastave podpornega društva v Gorici, ter se priporočam slavnemu občinstvu, naj me obiskuje v kupčijskih zadevah tudi naprej kakor do zdaj. Z odličnim spoštovanjem slavnemu občinstvu udani

Jurij Mosé,
kupčevalec z blagom za obleko
v Raštelji, h. št. 8.

V Gorici, 8. julija 1884.

Zahvala.

Vsemu slavnemu občinstvu, vsem zlahtnikom in sorodnikom, posebno pa častiti duhovščini, gospodu učitelju in šolski mladini, ki so mojo nepozabljivo soprogo Antonijo Žižmond rojeno Batistič, komaj 19 let staro, po kratki bolezi umrlo, spremili k zadnjemu počitku, izekam najtoplejšo zahvalo.

Na Vogerskem 30. julija 1884.

JOŽEF ŽIŽMOND.

Pivovarna i Senožecah

ima v zalogi izvrstno pivo v sodčih in buteljah. Priporoča se vsem dosedanjim prejemnikom in drugim gostilničarjem, ki želé sl. občinstvu z zdravno pijačo postreči.

Postrežba je natančna in po ceni.
Senožec, pošta Postojna.

Občinske kopeli,
via bagni 4.

Skupne kopeli za plavanje

z vednim pritokom in odtokom vode.

Poduk v plavanju.

Kopeli v bačvah, na par, s curkom. Parne kopeli v postelji (za bolne). Drgnjenje, trenje, zavijanje v kopelih in na domu.

Na znanje.

Podpisani naznanja, da je odprl v Tolminu svojo delalnico kot tkalski mojster in obljubi postreči slavnemu občinstvu v vseh izdelkih te stroke.

VALENTINČIČ,
tkalski mojster.

Št. 39010. š. s.

Stavbena dražba

bode dne 7. avgusta t. l. od 10. do 11. ure dop. pri c. k. glavarstvu Sežanskem za oddajo stavbe novega šolskega poslopja v Štorjah.

Klicna cena je 2597 gl. 54 kr.; dražbeni vadium in stavbena varščina po 130 gl.

Pismene poudbe se ne sprejmejo. Naris, preračun stroškov in stavbeni pogoji so pri podpisnem, pa v županstvenem uradu v Štorjah v pregled razporeženi.

C. K. OKRAJNI ŠOLSKI SVET V SEŽANI
dne 28. julija 1884.

Dr. Emil Grešič

zdravnik-ranocelnik-porodničar
in okulist

stanuje v semeniški ulici

h. št. 3. prvo nadstropje,

SCALETARIJEVA hiša,
v Gorici.

Naznanilo.

Podpisani si usoja naznanjati p. n. občinstvu, da je odprl za kosarno, via Caserma, h. št. 5, novo prodajalnico z raznim kolonijalnim in jedilnim blagom; ob enem, da ima v zalogi mnogovrstnih domačih in družih mok, vse po najnižji ceni, tako da se ne boji od nobene strani tekmovalja (konkurence).

Priporoča se za obilno obiskovanje.

V Gorici, 8. julija 1884.

Z odličnim spoštovanjem udani

Srečko Mozetič
iz prvaškega mlina.

Jurijev koledar za leto 1885.

JURIJEV KOLEDAR

za leto 1885.

izdá uredništvo „Jurija s pušo.“ Obsegal bo na blizu 200 strahov koledar, humoreske z ilustracijami, šaljivo berilo in inserte, ki se bodo računili po primerno nizki ceni za celo stran ali za pol strani. Koledar izide prve dni decembra t. l. Cena mu bo 50 kr., katera naj se blagovoli pošiljati uredništvu „Jurija s pušo“ v Trstu.

Jurijev koledar za leto 1885.